

Joachim Roman Bar

Prof. Bolesław Wilanowski (30 I
1885-4 X 1952)

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 22/1-2, 259-263

1979

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MATERIAŁY DO HISTORII I LITERATURY
PRAWA KANONICZNEGO W POLSCE

PROF. BOLESŁAW WILANOWSKI

(30 I 1885—4 X 1952)

O profesorze Bolesławie Wilanowskim kanoniście, patrologu i orientaliście, zmarłym 4 X 1952 niewiele można dzisiaj powiedzieć. Okoliczności jego życia i czasy (dwie wojny) sprawiły, że przepadły zasadnicze materiały archiwalne, nie ogłoszono o nim nekrologów. Profesorowi Jakubowi Sawickiemu udało się jednak zebrać dane do bibliografii prac Wilanowskiego, które mi wręczył w lipcu 1977 r. z prośbą, bym je poprzedził notą biograficzną, przygotował do druku i ogłosił w kwartalniku „Prawo kanoniczne”, sam bowiem nie mógł tego uczynić z powodu choroby i podeszłego wieku.

Dane do biografii otrzymałem z archiwum Uniwersytetu Łódzkiego. Są one skromne, ale chociaż ogólnie przypomną postać Uczzonego. Notatki bibliograficzne zebrane przez prof. J. Sawickiego dostosowałem do norm przyjętych dla publikacji Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie.

Bolesław Wilanowski urodził się dnia 30 stycznia 1885 r. w Bolimowie pow. Łowicz. Zdobył obszerne wykształcenie teologiczne, filologiczne i prawne. Jako doktor praw habilitował się na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie w 1919 r. W latach 1919—1939 wykładał na Uniwersytecie Stefana Batorego w Wilnie, mianowany tam profesorem nadzwyczajnym 1 VII 1920, a profesorem zwyczajnym w 1927 r. W latach 1937—1939 pełnił funkcję dziekana Wydziału Prawa i Nauk Społecznych.

Po wojnie, dnia 15 II 1945 mianowany delegatem Ministra Oświaty do spraw szkolnictwa akademickiego w Łodzi, należał do organizatorów Uniwersytetu Łódzkiego i od momentu powołania do życia tejże uczelni wykładał tutaj mianowany 15 X 1947 profesorem zwyczajnym Uniw. Łódzkiego. W latach 1946—1948 był dziekanem Wydziału Prawa UŁ. Kierował katedrą historii prawa na Zachodzie Europy. Decyzją z dnia 31 X 1950 został przeniesiony w stan spoczynku. Zmarł 4 października 1952 r.

Początkowo Wilanowski pisał na tematy biblijne i patrystyczne, ale od 1925 r. prawie wyłącznie interesowało go prawo kanoniczne. Dał przegląd literatury kanonistycznej pokodeksowej, omówił działalność ustawodawczą papieża Benedykta XV, zajmował się prawem małżeńskim i konkordatowym. Szczególne znaczenie dla historii prawa ka-

nonicznego posiada jego rozprawa o procesie kościelnym w starożytności chrześcijańskiej ogłoszona w 1929 r. Odbiła się ona głośnym echem w nauce europejskiej, chociaż nie przyjęto poglądów przedstawionych przez Wilanowskiego na temat genezy procesu kanonicznego.

Bibliografia prac

prof. Bolesława Wilanowskiego

1912

1. *Proroctwa Starego Testamentu a chrystianizm. Szkic krytyczno-porównawczy o początkach chrześcijaństwa*. Przedmowę podał ks. Czesław Sokołowski, Warszawa 1912 Księg. „Kroniki Rodzinnej” ss. 94.

1921

2. *List św. Polikarpa do Filipensów, studium patrologiczne*, Wilno 1921 Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie ss. 134.

1924

3. *List Benana. Sprawa pobytu Jezusa Chrystusa w Egipcie*, Kwart. teol. wileński 1—2 (1923—1924) 88—105.

4. *Znaczenie imienia Mirjam (= Marja)*, Kwart. teol. wileński 1—2 (1923—1924) 113.

5. *Kronika (Niemcy, Polska, Rosja, Rumunia, Stany Zjedn., Włochy itd. — nekrologi)*, Kwart. teol. wileński 1—2 (1923—1924) 132—148, 272—281, 594—601, 606—609.

6. *Przegląd piśmiennictwa teologicznego z lat 1921 i 1922*, Kwart. teol. wileński 1—2 (1923—1924) 149—169, 172—176, 282—304, 309—320, 610—640 (z ks. Leonem Puciata).

7. *Apologia Aristidesa*, Kwart. teol. wileński 1—2 (1923—1924) 424—484.

8. *O akcie wiary chrześcijańskiej*, Kwart. teol. wileński, 1—2 (1923—1924) 485—489.

1925

9. *Kiedy Apologia Aristidesa została napisana?*, Kwart. teol. wileński 3 (1925) 1—29.

10. *Działalność prawodawcza papieża Benedykta XV*, Kwart. teol. wileński 3 (1925) 71—120 i odb. Wilno 1925 ss. 50.

Rec.: Biskupski S. ks., Ateneum kapł. 18 (1926) 334—335.

11. *Kronika (Anglia, Francja, Polska, Włochy — nekrologi)*, Kwart. teol. wileński 3 (1925) 198—199, 213—219.

1926

12. *Apologia Aristidesa, część pierwsza*, Wilno 1926 Druk J. Zawadzkiego ss. 4 nłb., 90, 2 nłb.

13. *Wśród książek (przegląd wydawnictw Herdera)*, Kwart. teol. wileński 4 (1926) 93—100.

14. *Dookoła nowego Kodeksu. Przegląd literatury kanonistycznej z ostatnich (1917—1926) lat*, Kwart. teol. wileński 4 (1926) 105—263.

15. *Przegląd czasopism*, Kwart. teol. wileński 4 (1926) 281—284.

16. *Obsadzanie biskupstw w Stanach Zjednoczonych*, Przegl. kościelny, Chicago 1926.

17. Rec.: Pęcowski Michał ks., *Józef Olechowski archidiakon i sufragan krakowski 1735—1786, szkic historyczny*, Kraków 1926. — Ateneum kapł. 17 (1926) 424—427.

1927

18. *Dookoła nowego Kodeksu. Przegląd literatury kanonistycznej z ostatnich lat 1918—1926*, Wilno 1927 skład gł. w Księg. św. Wojciecha ss. 167 (jest to właściwie odb. z Kwart. teol. wil. 1926, zob. wyżej poz. 14).

Rec.: S. B. (Biskupski Stefan), *Aten. kapł.* 22 (1928) 99—100; Grabowski Ign. ks., *Przegl. teol.* 8 (1927) 81—83; Ks. J. S., *Wiad. dla Duchow.* 15 (1928) 92—94; Le Bras G., *Revue des Sciences Relig.* 8 (1928) 170—171.

19. *Wydziały teologiczne w Polsce*, *Polski Przewodnik katolicki* 1 (1927).

1928

20. *Prawo małżeńskie Kościoła rzymsko-katolickiego*, zeszyt I, Wilno 1928 Skł. gł. Księg. św. Wojciecha ss. 6 nlb., 136.

21. *Ustępstwa ze strony Kościoła na rzecz państwa poczynione w konkordacie z 10 lutego 1925 r. w świetle konkordatów innych*, *Rocz. Prawn. wileński* 2 (1928) 177—240, rés. 613—614 i odb. Wilno 1928 ss. 64.

Rec.: Mystkowski S. ks., *Aten. kapł.* 22 (1928) 96—99; *Ruch prawn. ekon. socjol.* 9 (1929) 620—622.

1929

22. *Proces kościelny w starożytności chrześcijańskiej*, *Rocz. Prawn. wileński* 3 (1929) 477—591, rés. 959—961 i odb. Wilno 1929 ss. 115.

23. *Rozwój historyczny procesu kanonicznego. Tom I. Proces kościelny w starożytności chrześcijańskiej*, Wilno 1929 ss. XII, 399, 1 nlb. *Rozpr. Wyd. III Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie* T. III.

Rec.: Zaikyn W., *Przewodn. hist.-prawny* 2 (1931) 199—203; Meyszowicz W., *Jus pontificium* 10 (1930) 139—140; Schmid H. F., *Zeitschr. d. Savigny-Stifg. f. Rechtsgesch. Kan. Abt.* 19 (1930) 834—841; Steinwenter Artur, *Der antike kirchliche Rechtsgang und seine Quellen*. — *Zeitschr. d. Savigny-Stifg. f. Rechtsgesch. Kan. Abt.* 23 (1934) 1—116.

1930

24. *Stosunek Kościoła do państwa w świetle ostatnich konkordatów*, Roczn. Prawn. wileński 4 (1930) 107—208, rés. 453—454 i odb. Wilno 1930 ss. 2 nlb., 104, 1 nlb. Rés.

25. *Le 60-e anniversaire du travail scientifique de M. le prof. Alfons Parczewski*, Przewodnik hist.-prawny (Lwów) 1 (1930) 426—427.

26. Rec.: *Oko J., Rękopis wileński „Zabaw leśnych” Sarbiewskiego*, Wilno 1929; *Oko J., L'Iter Romanum de Mathieu Casimir Sarbiewski* (odb. z „Humanitas” 1930); *Oko J., Un commentaire inconnu de Sarbiewski de la Somme de Saint Thomas d'Aquin* (odb. z „Humanitas” 1930); *Oko J., De Ovidii Sapphus epistulae codice Vilmensi*, Lwów 1929. — Ateneum wileńskie 7 (1930) 386—390.

1931

27. *Konkordaty polskie (z lat 1519—1525, 1736 i 1925). Teksty do ćwiczeń seminaryjnych wydane pod kierunkiem dra Bolesława Wilanowskiego prof. Uniw. Wil.* 1. Wilno 1931 Skł. gł. Księg. św. Wojciecha ss. 47, 1 nlb.

1933

28. *Die Gesellschaft der Wissenschaften in Wilna, Balticoslavica* 1 (1933) 99—112 i nadb. 1933 ss. 14.

29. *Ś.p. Alfons Parczewski*, Ruch praw. ekon. i socjolog. 13 (1933) z. 3 s. 783—786.

1934

30. *Ś.p. Alfons Parczewski*, Ateneum wileńskie 9 (1933/34) 462—467.

31. *Prawo kościelne, skrypt opracowany przez Wiktora Rodowicza i zaaprobowany przez P. Prof. Dr. B. Wilanowskiego*, Wilno 1934 Koło Prawników Stud. U.S.B. ss. 182 (skrypt powielany).

32. *Prawo kościelne, skrypt opracowany przez Wiktora Rodowicza zaaprobowany przez Prof. Dr. B. Wilanowskiego*, Wilno 1934 Koło Prawników Stud. U.S.B. ss. 463 (skrypt powielany).

33. *Prawo małżeńskie, skrypt opracowany przez Wiktora Rodowicza i zaaprobowany przez Prof. Dr. B. Wilanowskiego*, Wilno 1934 Koło Prawników Stud. U.S.B. ss. 245 (skrypt powielany).

1936

34. *Prawo kościelne. Zbroszuruwane według wykładów Prof. B. Wilanowskiego na rok szkolny 1935/36*, Wilno 1936 Koło Prawników Stud. U.S.B. s. 183—463 (skrypt powielany).

1946

35. *Sprawa Spletta w świetle prawa kanonicznego*, Demokrat. Przegl. prawniczy 2 (1946) nr 3/4 s. 57—59.

1948

36. Rec.: Myrcha Marian A. ks., *Sądy polubowne w prawie kanonicznym, studium prawno-porównawcze*, Lublin 1948. — Państwo i Prawo 3 (1948) z. 9—10 s. 114—116.

37. Rec.: Bar J. i Zmarz W., *Polska bibliografia prawa kanonicznego od wynalezienia druku do 1940 roku*, tom II za lata 1800—1940. — Państwo i Prawo 3 (1948) z. 9—10 s. 116—117.

1949

38. *Powszechna historia prawa i ustrojów państwowych*, zeszyt I. *Ludy koczownicze, Assyria i Babilonia*, Łódź 1949 Spółdzielnia Akademicka ss. 2 nlb., VIII, 184. Biblioteka Skryptów 8 (skrypt powielany).

1950

39. *Une nouvelle interprétation du § 31 du Recueil des Lois Assyriennes*, Journal of Juristic Papyrology 4 (1950) 267—273 i odb. Warsaw 1950 ss. 7.

Rec.: F. B. (Bonifacio F.), Iura 2 (1951) 373; San Nicolo M., Studia Doc. Hist. Iuris 20 (1954) 512—513.

1951

40. *Niektóre zagadnienia asyryjskiego prawa małżeńskiego a prawo małżeńskie współczesnych nomadów*, Spraw. Łódz. TN 5 (1950) nr 1 s. 108—112 (wyd. w 1951 r.).

*

* *

Redagował: Kwart. teol. wileński T. 1—4, Wilno 1923—1926.

O. Joachim Roman Bar OFMConv.